

قصه های آزِرگی

نقل های آزِرگی بَلَدِه پند و عِبرت

نویشه کُننده: حاجی اصغر

رسم: حبیب حسنی

د نام خُدای که جان میدیه

قصه های

آزِرگی

نقل های آزِرگی بلده پند و عبرت

قلم د نوشته کدو توان میدیه

بُود نَبُود بُودگار بُود. زِمی نَبُود شُدیار بُود. سِه رَفِيقِ بیکار بُود. دَ خورَدَنگ تیار بُود. دَ کارکدو بیمار بُود. خانه های شی کُنجِ غار بُود. چون جاهِلو بَد قار بُود. مردم آزوا بیزار بُود.

بُود نَبُود سِه رَفِيقِ نادو و
جاهِل بُود. یگ روز دُو
نَفرِ از امزی رفیقا د
صحرای بلخ پیده منزِل
مُوكد. راه دراز و
طولاًنی بُود.
نادو و أحمق، دِیگه نقل
د گُفتونَدره. اگه
بُوگیه، چیزی بَغیر از
گپ زِشت و نقلِ قره
جنجال نَموگیه. او آر دُو

از چپ بُدو، حوصله شى تنگ شد و يگ دِيگه خو گفت: "بيه كه منه خو
نقل كنى تا راه كوتاه شنه!"

دُويومى دَ جواب شى گفت: " به جو! به تير كه دِق شده! آگه خود تُو نقل
درى بُگوي وَ آگه نه چپ شو، راه بُرو.-"

أولى گفت: "نه، دِل مه مُوشه آر دُوى مو سات تيري كنى تا راه بَلده آر دُوى
مو كوتاه شوه و دُوري راه فاميده تَشوه! منه خو قِصه أوسنه كنى.-"

دُويومى گفت: "خوبه! خوبه! اى قدر چيغ نَزو! غَغ نَزو! دون خو ره بَسته
كُنو! آلى بُويى بَد شى صحرا ره پُر مونه!"

أولى گفت: "آخ! كشكى تُو بُمرى! دون مه خلطه نِيَسته كه دون شى ره بَسته
كُنم. آلى بيه كه آر دُوى مو نقل كنى، سرگرم شوی و بيكار نَبشي. خو،
چطور استه كه آر دُوى مو از آرزو هاي خو نقل كنى؟"

دُويومى گفت: "خيلي خوب! بُگوي بِنگَرم تُو ميخاهى چى چيز داشته بشى؟"
أولى گفت: "ما آرزو دَرُم چند تا بُز و گوسپون چاق داشته بشُم تا د اى صحرا
بِچره، شير شى ره بُخورُم، از پاشُم شى بَلده خو شال ماشىوي و پلاس تيار
كُنم، از چَلمِه شى دَ چَلَه پيش خو آتش كُنم، او وخت دَ آدم رقم از تُوادلى
دِست مه پيش شى دراز نَبشه. تُو ره دِيگه آدم شُمار نَكُنم."

دُويومى گفت: "ما هم آرزو درم که چند تا گرگ داشته بشم. اى گرگاي خو ره سري بزو و گوسپندوي تۇ ايله كىم تا اونا ره چك كنه تا لب لوچه تۇ د زمى كشل شوه." اولى

گفت: "خيلي احمق و نادو أستى! اگه نه، ما دز تۇ چى بدى كىم كه ميخاهى بزو و گوسپندوي مرە گرگون تۇ لينگ و لش كنه؟"

دُويومى گفت: "آزى

بدتار دىگه چى ميخاهى؟ بعد از خريدون بزو و گوسپندو اگه كار اول تۇ اى أسته كه مرە آدم حساب نكى، ما دعا مونۇم كه خدا تۇ ره از رۇي مه بىگيرە

تا از شرى از تۇ بىيغىم شوم."

اولى گفت: "بدواى تۇ از دون تۇ بىر شوه د جاغە تۇ پىچ بخورە. ما دعائى بد نموكىم. د يىگ مىشت دم تۇ ره بىر موكىم تا از دنيا بىيغىم شوى." دُويومى

گفت: "د شان مه سَرْ تُو، دَّنْ تُو گِرَنَگَه کده که ای رقم پُف و چُف
مُوكُنى، آکُو دِي دَم تُو ره راس مُوكُنم." آولى گفت: "چلغِه دون خُوره دِيده
گپ بِزُو! آگه نه، دون

تُو ره پاره مُوكُنم!"

دُويومى گفت: "بِنگر

تُو ره آدم جور

مُوكُنم." قد مُشت،

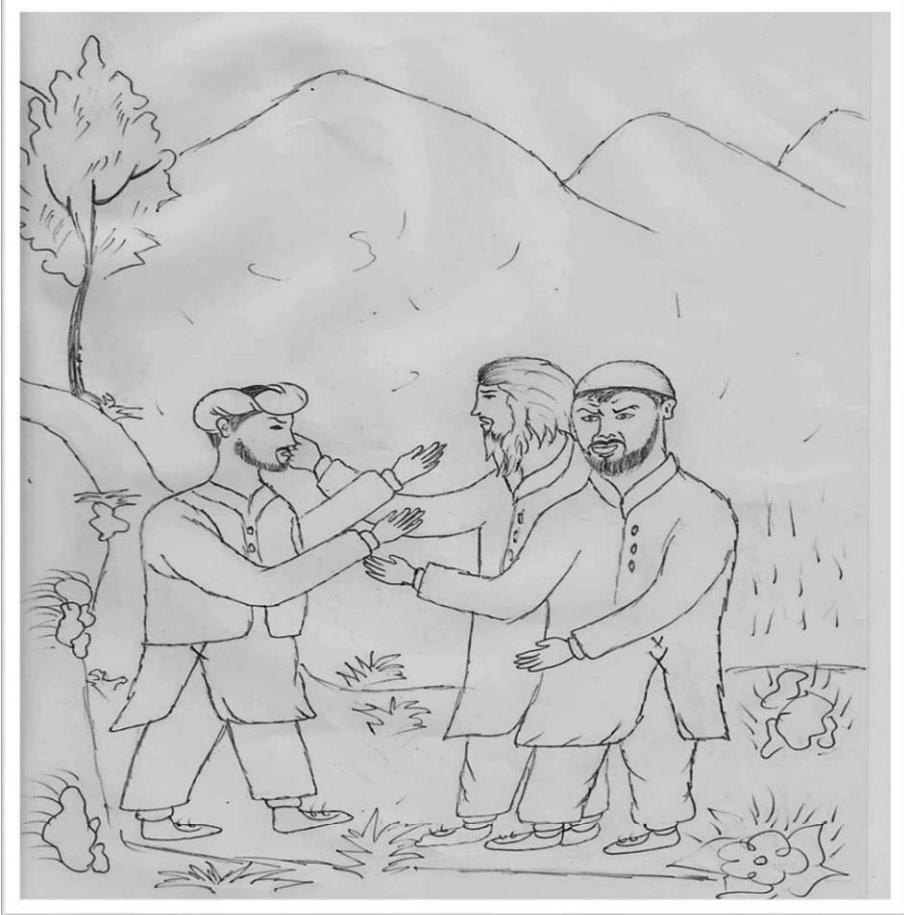
ماكم د دون رَفيق شى

زد - دو و دَندون شى

ره مَيدَه كد. رَفيق

ديگِه شى از خود خُو

دِفاع كد. آر دُوي شى

د جان يَك دِيكِه خُو چسپيده هم دِيكِه خُوره لد و كوب كد تا اى که لَب
لَب، جَو جَو، مَنده و زِله شُد. يَك شى د يَك جاي، دِيكِه شى د جاي دِيكِه
كُندلو خَو كد تا دَم خُوره راس كنه. دَمزى وَخت رَفيق دِيكِه شى أَمد و
گفت: "مَكَم شِمو سير خورديد؟ بَچى آدم وُرى مُشكِيل خُوره د زِبو حل

نمُوكِنید که دَ جنگ و جَدل عمر خُو ره خاک مُوكِنید. جنگ کدو از آدم نیسته، بلکه از سگ استه."

اولی گفت: "دَزو بے عقل بُگوی! چیم نَدره که بُزو و گوسپندوی مره بِنگره . گرگون خُو ره دَ سر بُزو و گوسپندوی مه ایله کنه تا اونا ره چَک چَک کده بُخوره ."

دُویومی گفت: "گناه از خود شی استه ازی که خود شی گوسپو نَدره. اگه دُو دانه گوسپو داشته بشه، دیگه کسه آدم نَموگه و دَ هر کس زور مُوگیه. ما هم قصد کدم او ره، پینی شی ره دَ خاک بِملُم تا بِدنَه خود خاهی یعنی چی!" مردَگِ نَو آمده گفت: "خوبیه! سخت نیسته، ما آلی دعوای شِمونه قوی مُوكِنُم. اول بُوگید که ای گُرگ و گوسپندوی شِمو کُجایه؟ ما که چیز ره نمینگرم"

اولی گفت: "نه بابا، گوسپو و گُرگ نیسته. مو از آرزوهای خُو قد یگدیگه خُو نقل کدی، مگم او بے عقل! دَ پیش تُو تا بَکَی گب بِزنُم؟" دُویومی گفت: "نه تُو ره به خُدا! بے عقلی ای آدم ره تو خ کُو که آمی آلی اصلاً دَ اینجی هیچ چیز نیسته. أما او قصد دَره مره فِدای گوسپو و بُزوی خُو کنه." نَو آمده گفت: "اول قِصه خُو ره بَلدِه مه نقل کنید تا ما بُقامم که گپ

چی يه. اوخته بَلِدِه شِمو فَيَصَّلَه مُونْم.-"

وختیکه اُونا قِصّه ره از آوّل تا آخر شی نقل کد، سِومی گفت: "شِمو آر دُو آدمای جاهِل و نادو استید که سِر ایله خَبَر مَنِه خُو دعوا مُوكِنید. دَمَثَل أَسْتَه که نَه نان نه دوغ، تَر كُو تَر كُوي دُروغ." بَلِدِه دُو بُز و گوسيپو چِيز أَسْتَه که مَنِه خُو جنگ و جدل مُوكِنید؟"

باد ازُو رُوي خُوره قد آوّلى کده گفت: "او مرِد نادو! تُو که از آرُزو های خُو مُوكِفتی، آرُزوی گَلَه أُشتَر مُوكِدی، از خاطِر که آم پاشم شی گَلو يه، آم شِير شی، آم باي شی. از طرفِ دِيگه، هیچ گُرگ آم وا ره خورده نَمِيتَه." دُویُومی گفت: "خوبه، او وخت ما آم يَگ گَلَه پِيل آرُزو مُوكِدم. پِيل های خُو ره دَ جانِ أُشتُرون شی ایله مُوكِدم."

مرِد نَو آمدَه أَوقات شی تلخ شُدَه گفت: "إِي خَبِيثِ بِعَقْلِ رَه تَوْخَ كُو که سرشی بَلِدِه دعوا درد مُوكِنه. إِي رَقَم ساده و آسو فِكَر نَكُو! ما خود مَه دَه دانه پِيله که مُرده و زندِه شی صَد روپیه نَمِيرَزَه دَيَگ مُشت زَدَه مُكشَم."

دُویُومی گفت: "أَتُو بَد مُوكِنى که دَ دعواي که دَز تُو غرض نِيستَه خود خُوره گَذ مُوكِنى!" نَو رسِيدَه گفت: "گَپ يَگ گَپ، أَكْر بِخاهى سِرگَپ مَه گَپ بِزنَى آمی گو شای تُوره کنده دَ دِست تُو مِديم تا خود تُو بِدانَى که آدم يعنی

چی؟ او وخت ٹوپ کد و از گوشای شی گرفت شروع د کش کدو کد. ای کار غیرتِ مرد آولی ره تحریک کد. سرِ مردِ نو آمده ٹوپ کد و از جاغه شی گرفته گفت: "رفیق مه راس مُوگیه، تو چی کاره أستی د گپای مو خود خوره گڈ مُوکنی؟"

تازه آمده گفت: "عجب آدمای بے عقل أستید! ما میخایم شِمو آر دُو ره آشتی بدیوم. شِمو قد مه غلماغل مُوکنید." او وخت دستِ اولی ره شلپیت و او سو کلتک

کد. امدافه دُویومی غیرت کد. قد مُشت د بیخ گوش شی زَدہ گفت: "مو آر دو رفیق استی. تو چی کاره استی ناقی شَله مُوشی؟" سِومی گفت: "شِمو چی کاره استید؟ ای صحرا مالِ ازمه أسته، بَد مُوکنید د اینجی جنگ و جدل مُوکنید."

آولی د نو آمده گفت: "خوب أسته. خود تو بے غَم بیشی. دیگه غرض مونه

ندی. و اگه نه، تُوره دَزی صحرا نا أُميد مُوکِنِم-. " او وخت دُونفری سِر ازو ٹوب کده خوب لد و کوب کده کُفت و کوی شی ره بُر کد. مردِ سِوْمی ام ازو آردُو مَندَنی نَبُود. آر دُوی شی ره خوب کُفت. تمام شی ره لب لب و جوچو کد.

باد ازو گفت: "جنجال از مو بِدُون قاضی نَمُوشہ. شِمو خیال کدید که اینجی شارِ خربوزہ استه. هر کارِ که دِل شِمو شُد کنید. آلی آر دُوی شِمونه پیشِ قاضی مُویرم تا دَباره شِمو قضاوت کنه."

او دُونفرگفت: "خوبه، مو که دَز تُوكار نَدَشتیم، آر دُوی مو ره لد و کوب کدی-. " آرسِه شی پیشِ قاضی رفت، داد خُوره زَد. قاضی گفت: "بَچی مِنه خُونگ کدید؟ دَ مثل استه که راسه از نادو پُرسان کُو. " آرسِه شی راس خُوره نقل کد. قاضی تمامِ نقلای شی ره گوش کده د آخر گفت: "بسیار خوب استه. بُزو، گوسپندو، گُرگو، اُشتُرو، و پیلوی خُوره حاضر کنید تا ما حُکمِ آخری ره صادر کنُم-. " یکی ازو آرسِه گفت: "قاضی صاحِب! مو که بُزو، گوسپو، گُرگ، اُشتُر و پیل نَدَشتیم، ای چیزا ره آرزو کددی-. " قاضی گفت: "خیلی خوبه، آرزو د جوانو عَیب نیسته، ولے کارِ از مه حِساب دَره. شِمو مِنه خُونگ کدید. باید آرسِه شِمونه بندي کنُم تا

جَزَایْ خُوره بِکشید که بَلِدِه دیگرو عِبرَت شَوَه" او آر سِه گُفت: "خیلی خوبه، موری بَندی خانه." قاضی گُفت: "شِمو خیال مُوکنید دَبَندی خانه بَلِدِه شِمو نان مُفت مِیدیه؟ باید خود شِمو بَلِدِه خُونان پَیدا کنید!" او آر سِه گُفت: "قاضی صاحب! مو پول آز کُجا کنی که بَلِدِه خُونان بِخری؟" قاضی

گُفت: "بُزو، گوسپندو و اشتُروی خُوره سَودا کنید. بَلِدِه خُونان بِخرید" او آر سِه گُفت: "قاضی صاحب! مو دِیگه مَنه خُ

جنگ نَمُوکنی. موره بَندی نَکو!" قاضی گُفت: "شِمو ضامین يَگ دِیگه خُشوید، بورید، بُزو و گوسپندوی خُوره حاضر کنید تا بَلِدِه شِمو آش تیار کنه. گُرگ، اشتُرو و پیل ره دَز شِمو بَخشیدوم. دِیگه گِپ حسابی جواب نَدره.

دِیگه چاره ام نیسته."

أونا از ييگ دېگە خۇ ضمانت كد. آرسىه شى رفت كە بۇ و گوسپىندوی كە آرزو كده بۇد بىرە. هنوز كە هنوز استە د آرزوی خۇ نرسىدە. إى استە كە عاقِلو مۇگىھ: "ديونە خود شى خود خۇ رە بس أستە." د مثل استە كە كارى كە نادو مۇكىھ، دُشمو نَمۇكىھ.

سِه دارغه

سِه دارغه دَ يَگ قریه بُود که يَگ شی ابراهیم، يَگ شی مُوسا و يَگ شی مُلا محمد نام داشت. ای آرسِه سر سرِشته قریه خُوره مُوكد. مردمِ قریه دَ آید و بیت شی بُوده و گپای شی ره قبول مُوكد. يَگ روز

منِه خُو شِشت و گفت: "دِیگه قریه ها ماجِد دره. قریه از مو قد آزی کلونی خُو ماجِد نَدره.

يَگ ماجِد جور کنی." آرسِه شی سرِ مردم سرِشته کد. ابراهیم گفت: "کِرایه اُستا ره ما مِیدم." مُلا محمد گفت: "تا جایی ماجِد ره ما مِیدم." مُوسا گفت: "دروازه ها و کِلکینای شی دَ دوشِ از

مه." آرسه شی با همکاری مردم یگ ماجد کله تیار کد. یگ روز دیگه منه خو سرشه کد که: "یگ ملا امام بگیری و نماز خو ره د جماعت بخانی که خوب ثواب دره." آرسه شی یگ ملا امام گرفت و نمازای خو ره د جماعت میخاند.

ملا امام یگسر د نمازِ صبح سوره اعلی ره میخاند. د آخرِ سوره اعلی استه: صحفِ ابراهیم و موسا. ملا محمد د پیش خو فکر کد که "ما ام دزی ماجد زحمت کشیدم تا جایی شی از مه استه، بچی د نمازِ جماعت از مه نام نمیگیره؟" قد خو فیصله کد که: یکگو بیگاه ملا امامِ ماجد ره میمود کنم. او ره خبر کنم که ما ام دزی ماجد زحمت کشیدم. ازی باد نام از مره آم د شمارِ جماعت بگیره. ملا محمد یگ بیگاه، ملا امام ره میمود کده بلده شی گفت: "ما آم دزی ماجد زحمتِ زیاد کشیدم تا جایی شی ام ازمه استه." ملا د جواب شی گفت: "خدا تو ره آجر بدهیه. د بدل شی از آخرت بدیه."

ملا امام صبای دیگه شی بسه آمو سوره اعلی ره خاند، یعنی صحفِ ابراهیم و موسا ره که د آخری سوره بود. ملا محمد گفت:

"ایره میمو کُدم آم نَشَد." بیگای دِیگه آم میمو کد. بَسَه بَلَدِه مُلا امام گفت: "ما آم دَزِی ماجِد تا جایی دَدِیم و کار کُدم." مُلا امام گپِ دِی پِیگِینه خُو ره گفت، صبای سِوم بَسَه آمُو سُوره ره خاند. اوصِیله مُلا محمد دَ سر رَسِید. بیگای سِوم که مُلا امامه میمو کد، او ره د

تُونی بَسته کد
خُوب طَیی
شلاق کده
گفت: "اتُو د
خُوبی نَشَدی!
هرچی گفتُم ما

آم دَزِی ماجِد زحمت کشیدم دَ گوشی آزْتُو نرفت. هر صبا دَ نمازِ جماعت نامِ ازو آردو ره مِیگِیری، نامِ ازمه ره نَمِیگِیری." مُلا امام داد و بیداد کده گفت: "مره واز کُو! دِیگه نَزِی! آلی پای اُفتُدم که گپِ دَ کُجا يه، آزِی او سُونامِ آزْتُو ره ام مِیگِیرم." مُلا محمد آزِ مُلا امام قول گِرفته او ره واز کد. مُلا لب لب جو

جَوَّ دَ أُتاقْ خُو رَفته خَوَّ كَد. صبَاي شى مَرْدُمَه جماعت دَد و سُورِه اعلى ره خاند. دَ آخِرى سُوره كه صُحفِ ابراهِيم و مُوسا بُود، د نمازِ ايم صبا مُلا محمدَ ره اضافه كد، يعني گفت: "صُحفِ ابراهِيم و مُوسا و مُلا محمد." إمام كه نماز جماعت ره خلاص كد، مردم گفت: "سُوره ره سَوَ كدى! آخرشى مُلا محمد ره بَچى كلو كدى؟" مُلا إمام گفت: "إى آيه ره إمشَو جبرئيل دَ ضربِ شلاق بَلِده مه نازِل كده. بَلِده مردم قِصه ره نَقل كد. اينَمى استه كه مُوگَيَه "زور قالِب نَدره."

قصه سرگذشت سه رفيق سخ

سه رفيق که يگ از ديگه خو سخ بود، يگ روز منه خو ششته از يگ ديگه خو سوال کد: "تو چيز آرزو دری؟" رفيق اول گفت: "ما آرزو درم که چيزی دزمی استه، د اختيار ازمه بشه که محتاج هرکس و ناکس نشوم. زندگی خو ره د پادشاهی تيركنم و دست از شمو آردو پيش مه دراز بشه." باد ازو روی خو ره طرف رفيق ديگه خو کده گفت: "شمو چيز آرزو دريد؟" رفيق دويمى که آزو کده سخ تر بود گفت: "تو زدمی ره گرفتی. ما آرزو درم که آسمو ازمه بشه. چيزی که د آسمو استه اختيارشی د دست از مه بشه، يعني روز، مافتنی، ستاره ها، آور، کاکشو وغيره." رون د رفيق سومى رسید و اوナ پرسان کد: "تو چيز آرزو دری؟" او گفت: "ما چيز آرزو دشته بشم؟" زدمی ره تو گيرفتی. آسمو ره او گرفت. دزمه چيزی باقی نمنده که بگيرم. "ما آرزو درم که شمو آردوبميرد و ما وارث شمو بشم که پگ شی ازمه شوه، آم آسمو و آم زدمی. شمو آردو آرزو های خو ره د گور ببرید". آمی استه که

بۇرگان مۇگىھ:

قناعت ئِزت استه، آرُزو ذِلّت استه،
قناعت گنج استه كە تامو نَمُوشە،
شمشىرِ أسته كە كُنْد نَمُوشە . -
عُمرٌ ها كم گشت اما حِرص يَكَ جَو كم نَكشت.
سُوى اين خانِ تَنْعُم چشمِ شاهان دِيد و رفت.

قصِه سِه رَفِيقِ که هم دِین نَبُود

يَگ مُسْلِمو، يَگ يَهُودِي و يَگ مسيحي دَ راه رَفِيق شُد. آرسِه
شِي دَ يَگ آغِيل رَسيـد. روز بِيـگاه شُد. دَ او آغِيل نانِ مُسافِـرو بَـله
آغِيل دَ نويـت

بُـود. خانـه کـه
نوـيـت مـسـافـر
دـزـشـي بـود، دـزـي
آـرسـه يـگ
كـاسـه حلـواـي
سـفـيد رـيـي كـدـ.
مـسـلـمو روـزـه

دـشت، گـشنـه و تـشـنـه بـود. يـهـودـي و مـسيـحـي اـم منـزل زـده بـود. اـز
مـسـلـمو کـدـه گـشنـه تـر بـود. دـيـد کـه حلـوا کـم استـه. مـنه خـو سـرـه
خـورـدـه شـي جـورـ نـمـد. يـگ دـ پـايـي باـزـي دـ دونـ يـگـديـگـه خـو بـود.

مَنِه خُو گُفت: "بِيِّد، آرسِه مو خَو كنى. آر كُدم مو كه خَو خُوب دِيدى، حَلوا ره أَمُو بُخوره." آرسِه شى خَو كد. مُسْلِمو از گُشَنگى خَو نَرفت. بال شُد حَلوا ره خورد و دُوباره خَو كد. يِگ

لاظه پاستر آرسِه
شى از خَو بيدار
شُد. از يِگ دِيِّگه
خُو سوال كد:
"تُو چِيز خَو
دِيدى؟" اول
يهودى گُفت:

"ما خَو دِيدُم كه حضرت مُوسا مَرَه دَ كوه طُور بُرده بلِدِه مه غذای رقم رقم أَورَد. ما از هر كُدم شى يِگ لُقمه خورُدُم بسيار مزه دَد كه تا امي آلِى ره مَزِه شى دَ دون مه استه." مسيحي گُفت: "ما خَو دِيدُم كه مَرَه حضرت عيسَا دَ عرش بُرد و بلِدِه مه خوراكِ قِسم قِسم و ميوه هاي رنگ أَورَد. ما خورُدُم كه مَزِه شى تا زِنده بشُم از دان مه نَموره." مُسْلِمو گُفت: "ما حضرت محمد ره دَ

خو دېدُم." مَرَه گُفت : "آی اُمَّتَم! از خَو بال شُو! يهودى قد حضرتِ مُوسا دَ كوه طُور رَفت و حضرتِ موسا بَلَدِه شى خوراك تيَار كده. مسيحي قد حضرتِ عيسا دَ عرش رَفته خوراك و ميوه مُوخوره. تُو بال شُو خَلوا ره بُخور كه گُشنه نَمنى ازِى كه روز تا بىگا ره روزه دار بُودى. نه دَ عرش ميرسى و نه دَ كوه طُور و نه دَ مِعراج . اگه نه، ما تُو ره دَ مِعراج مُوبِرْدُم." ما بال شُدُم خَلوا ره خوردُم. يهودى و مسيحي گُفت : "حقيقَتَا كه تُو خَو خُوب دِيدى كه صَد خَو از مو ره مى آرَزَه." مُسلمو إى رَقم گُفت:

"او يىگى با كِلِمش به كوه طُور تاخت دِيگرى هم با مسيح دَ عرشِ حق ماواى ساخت تُو چرا خوابىدە إى غافل چُنِين بُرخيز، اين حلواره بُخور آى مرد دِين."

يهودى و مسيحي گُفت:

"گُفت حقا دِيدە إى تُو خوابِ راست چُونكە اين يىگ خواب تُو، صَد خوابِ ماست."

نَقْلِ مَلَخَكِ

يَگِ رَه جَسْتِي دُو رَه جَسْتِي آخِرَ دَ دَسْتِي

دَ زَمَانَى وَخْت يَگِ فالِبِين بُودَ كَه نَامِ باِچَه خُو رَه مَلَخَكِ اِيشَتَ.
از قضا فالِبِين مُرد و مَصْرُفِ خانَه دَ دَوْش مَلَخَكِ شُدَّ. مَلَخَكِ
ضَعِيفَ، لاغَرَ و ناتُو بُودَ. مُزْدُورِي، دِغَنَى و چُوبُونِي نَمِيتَنِستَ.
از جِيبِ و خانِه خُو خَرْج مُوكَد تا تمامِ پُول و دارايِي كَه دَشَتَ، تامَو
شُدَّ. آيه و خاتُونِ شَى گُفتَ: "تُو كَار نَمِيتَنِى أَما خُدا مِهْرَبُو استَهَ.
إِي كِتابَى آتِه خُو رَه بِكِيرَ، دَ شَار بُرو غَرِيبِي كَنُو." گِپِ آيه و
خاتُونِ خُو رَه گَوشَ كَد و كِتابَى آتِه خُو رَه گِرفَتَه دَ لِبِ سَرَكِ
شِشتَ. آز قضا أُشتُرُو و مالِ تاجِر گُم شُدَّ. تاجِر هَر قدرِ پَالِيدَ،
پَيدَا نَتَنِستَ، نَه أُومِيد شُدَّ. دِيدَ كَه دَ لِبِ سَرَكِ يَگِ فالِبِين شِشَتَه
يَه، كِتابَى كَلو دَ پِيشَ شَى استَهَ. پَس أُو دَ دِير فالِبِين أَمدَ، سَلامَ
كَد و گُفتَ:

"اُشتُرون مه قد بار خُو گُم شده، تُو فال کَنُو که کُجا استه."

مَلَخَک رَقِمِ فالِپِينا وَرِی کِتابای خُوره تا و بال کده وَرق زَد وَدَ تاجر گفت: "ما يَگ دَا جور مُوكْنُم او ره بُخور إنشاء أَلا اُشتُرون تُو پَیدا مُوشه."

بَلَدِه تاجر دَواي پِيج
تِيار کده دَد. تاجر
وختى که او ره
خورد پِيج شُد.
ساعت د ساعت د
كونه بِيرَنه های شار

مورفت، رفع حاجت مُوكد. مَلَخَک دَخانه خُورفت، پِيشِ آيه و
خاتُون خُو نَقل کد که: "ما اِمروز دَواي پِيج بَلَدِه تاجر دَدِم، تاجر
دَليل دَره که بُمره."

تاجر بَلَدِه رفع حاجت دَخرا به رفت. دِيد اُشتُرون شى قد بار خُو دَ
خرا به استه. تاجر کَلو خوش شُد. ناجوري خُو ره پُرمُشت کد.

دَ شار آمد فالِبین ره پَیدا کد. تاجر سلام و تَشَكُّری کد و پُول کَلو و دارایی ام بلدِه شی دَد. مَلَحَک بِسیار خوش دَ خانِه خُو
آمد ، قد آیه و

خاتُون خُو گُفت:
"امروز تُجَار مَره
پُول کَلو دَد." آیه
شی گُفت: "ما
نَگفَتُمْ تُو حركت
کَنُو خُدا برکت

مِیدیه؟" از قضا خزانِه پادشاه گُم شُد. پادشاه کَلو سرگردو بُود.
تاجر یَگ روز میمون پادشاه شُد. تاجر گُفت: "پادشاه صاحب!
سرگردو نَشُو. ما یَگ فالِبین دَرَک دَرُم که دُزای خزانِه تُو ره پَیدا
کنه." پادشاه خوش شُد و گُفت: "او کُجا يه؟" تاجر نِشانی
گُفت. پادشاه دَ نَفرهای خُو امر کد که فالِبین ره زُود حاضِر کنید.

نَفَرَای شی رفت، فالِبین ره آُورد و دَ پادشاه گُفت: "دُزون خزانه ره زُود پیدا کُنو!" فالِبین گُفت: "مَره چِل روز مُلد بِدی." پادشاه قبول کد. مَلَخَک گُفت: "تا چِل روز خُدا مِهرَیونه." فالِبین د شار رفت، چِل خُرما خرید، پس د خانِه خُو رفت و خُرما ره د خاتُون خُو دَد و گُفت:

"هَرْشَوَ اَزِي خُرما د حِساب بَلِدِه مه بِدی تا چِل روزه بِدَنُم. د تمامِ شار آوازه شُد که پادشاه فالِبین ره

چِل روز وخت دَده تا دُزونه پیدا کُنه. ای آوازه ره دُزو شِنید. کِله دُزو د یَگ نَفَر رَفِيق خُو گُفت: "بُرو د بَلَخِنَه فالِبین گوش کَنو که او چیز کار مُوکُنه؟"

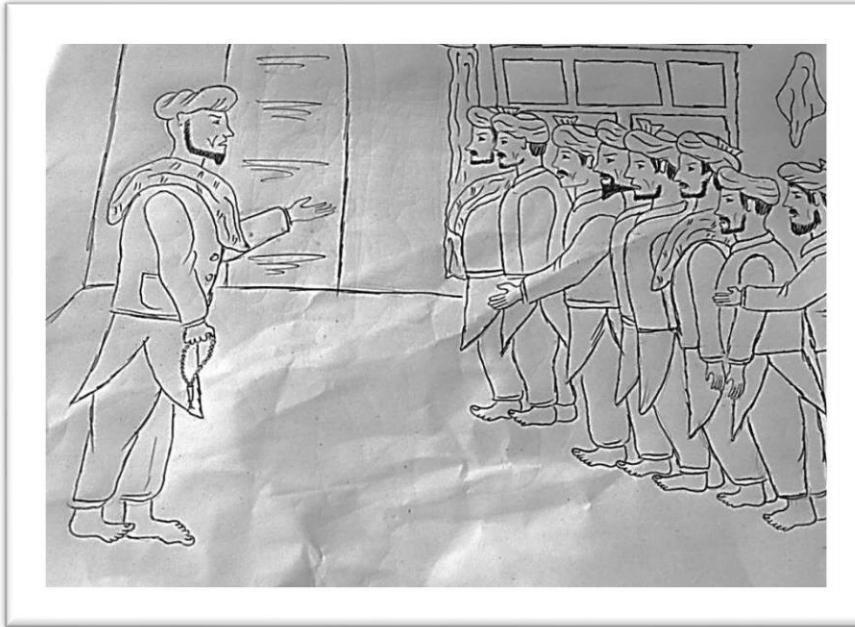
نماینده دُزو سِر بَلَخِنَه فالِبین رَفت. فالِبین خاتُون خُو ره امرکد که خُرما ره بیره. خاتُون شی خُرما ره آُورد. او خورد و گُفت: "اینه

يَك شى آمَد". دُز چار طرف خُوره سِيل مُوكُنه، دِيگه كسه نَمِينَگره، دَشان شى ميرَسَه كه: "مَره مُوكِيه" او دُوتا مُوكُنه و دَكِله خُوره مُوكِيه "بَه خدا فالِپِين حتماً موره پَيدا مُوكُنه." از رفتوراً أَمدَه خُوره پِيشِ كِله خُونقل مُوكُنه. شوِ دِيگه شى دُو دُز دَسِر بَلخِنه شى مييَه، فالِپِين خاتُون خُوره مُوكِيه: "إِمشَو دُويُومِنه شى ره بِير." خاتُون شى كه ميره مُوكِيه: "إِينَه، إِمشَو دُو دانه شى أَمد." دُز مُتَوَجِّه گِپ فالِپِين مُوشَه. دُزو مَنه خُوره مُوكِيه: "بَسْ مو آردو دِيگه كس نِيسته." از أونجى دُوتا مُوكُنه.

شوِ سِوم سِه نفر از دُزو دَبَلخِنه فالِگر مييَه. إِي كار دَواام مُوكُنه. خلاصَه شوِ هشتُم كِله دُزو قد هفت نفر دُز دَبَلخِنه فالِپِين مييَه، گوش ميگيره. خاتُون فالِپِين خُرمَاي هشتُم ره بَلده فالِپِين ميره و مُوكِيه: "إِينَه إِمشَو كِله شى آمَد." دُز يقين مُوكُنه كه مو ره مُوكِيه. مَنه خُوره صلاح مصلحت مُوكُنه، مُوكِيه: "بَسْ ازْوَام مو ره دَكِير مِيديه." راه خُوب تر شى اينى استه كه خودون مو بِدونِ زَد و بِكَن پِيشِ فالِپِين بوري قدشى بُوكِي كه: "مو خَزانَه ره دُزى كدى و آلى پَس مِيدي." تُورُوي كُوكه مو ره پادشاه بُبخشه."

دُزو آز بَلخِنَه فالِبِين تا شُد، دَخانِه شى رفت پىشِ پاي فالِبِين
أوفتده توبه کد و گفت: "مو دِيگه دُزى نَمُوكُنى بَشرطَه که اِمدَفَه
ره پادشاه موره بَبخشَه."

فالِبِين قبُول کد و ضامى شُد. دُزونِ خزانه ره بِدونِ کم و کاست نزِد
پادشاه أُورد.

فالِبِين پىشِ
پادشاه رفت و
گفت: "ما دُزونه
پيَدا كِدم، خَزانه
تُو ره بِدونِ کم و
کاست بَلدِه تُو

ميديه بَشرطَه که دُزونه بَبخشَى." پادشاه خوش شُد. گپ فالِبِين ره
قبول کد. فالِبِين رفت دُزونه پىشِ پادشاه أُورد. دُزو توبه کد و
خزانه شى ره پس دَد. پادشاه أونا ره بَخشيد. پادشاه فالِبِين ره
وزير خُو مُقرَر کد. يَك روز پادشاه قد لشکر، وزير و خانگيون خُو
دَشِكار رفت. شِكار زياد کد. پادشاه يَك مَلَخَ دَمُشت خُو گِرفت

و فالپینه گفت: "اگه گفتی د دست مه چیز استه، نصف پادشاهی و دختر خو ره بله تُو میدیوم و اگه گفته نتنستی، تُو ره موكشم. فالپین سرگرد شد و قد خود خو گفت: "ملخک! یگ بار جستی! دوبار جستی! آخر دستی!" پادشاه وخت که نام ملخکه شند، الغه خو ره واز کد. ملخ پر زد پادشاه آفرین گفت و نصف پادشاهی خو ره بله ملخک دد. دختر خو ره آم دد. هفت شونه روز پگ مردم ره توی دد.

د مثل استه که خدادده ره خدا میدیه، سیزه نکو بسه میدیه، خدا که دد نموگیه "تُو باچه کی؟"

مُشخّصاتِ کِتاب

نَقْلُهَايِ آزِرگِي بَلَدِه پَنْد و عِبَرَت	نَامِ کِتاب:
حاجِي أَسْغَر	نوِشْتَه كُنْدَه:
حَبِيب حَسْنَى	رسَام:
موئِسِسِه سَوَاد آمُوزِي و فَرَهْنَگِي آزِرگِي	چَابِ كُنْدَه:
٥٠٠	تَعْدَادِ چَاب:
٢٠١٦ / ١٣٩٥	تَارِيخِ چَاب:
بارِ اول / پَيِ دِي اِيف PDF	نوِبَتِ چَاب:

Book information

Book Title:	Hazaragi stories for instruction and warning
Author:	Hajji Asghar
Artist:	Habib Hassani
Publisher:	Hazaragi Literacy & Culture Organization
Printed:	500
Date:	1395 (AH), 2016 (CE)
Edition:	first (pdf / e-book)

موئِسِسِه سَوَاد آمُوزِي و فَرَهْنَگِي آزِرگِي